

at den Afdeling af Banken, der faar med Tiendeaflysningen at gøre, skal administreres gratis. Det fremgaar ikke bestemt af Forslaget, om disse Direktører skulle lønnes af Banken. Deres Løn fastsættes af Finansministeren, men jeg gaar ud fra, at de skulle lønnes af Banken. Men hvorfor skal saa kun den ene Afdeling af Banken, den, der har med Kreditforeningsobligationerne at gøre, lønne hele Administrationen, og hvorfor skulle ikke de øvrige Afdelinger af Banken deltage deri? Det forstaar jeg ikke rigtigt. Men det har maaske ikke i og for sig meget at sige, idet jeg antager, at Banken altid tjener saa meget, at hvad enten Lønnen tages af den ene Afdeling eller den anden, spiller det ingen væsentlig Rolle.

Der er en anden Ting, jeg ikke forstaar. Jeg gaar ud fra, og det fremgaar ogsaa af Bemærkningerne, at Hensigten med denne Bank er, at den skal have til Opgave at skaffe rigelige Midler bl. a. til Optagelse af Prioritetslaan her i Landet. Men hvorfor saa aabne Adgang til, at umyndiges Midler kunne anbringes i disse Hypotekbankobligationer? Det forstaar jeg ikke. Det er jo saaledes, at umyndiges Midler nu væsentlig anbringes enten i Prioriteter eller Kreditforeningsobligationer, og at man saa giver Adgang til, at de ogsaa kunne anbringes her, vilde være at fjerne netop nogle af de Penge fra Markedet, som hidtil have været anvendte netop i et af de Øjemed, som ere en af Hypotekbankens Opgaver. Men det er vel heller ikke noget, der har overordentlig stor Betydning, idet jeg gaar ud fra, at Fordelen ved at anbringe Penge i Hypotekbankobligationer ikke bliver saa stor, at mange af de umyndiges Midler ville blive unddragne de Formaal, til hvilke de hidtil have været anvendte.

Jeg er altsaa i det store og hele vel tilfreds med det Forslag, der foreligger. Men jeg kan ikke godt slutte disse Bemærkninger uden samtidig at slaa fast, at man ved Forelæggelsen af dette Lovforslag har erkendt, at det er Statens Opgave at søge at regulere de Forhold, som her omhandles, og at man er kommen til denne Anerkendelse netop derved, at det har vist sig, at Kapitalen i større og større Udstrækning tilvender sig ikke alene Ejendomsretten til Jorden, som den ærede foregaaende Taler omtalte, men ogsaa til andre faste Værdier herhjemme. Naar vi nu allerede ere komne saa højt op, som vi ere, at f. Eks. Prioritetsgælden i Landdistrikterne udgør 1,500 Mill. Kr., er det

en saa stor Sum, at man ikke godt kan lukke Øjnene for den Udvikling, som der er foregaaet. Trods det, at man ved Udstykning og paa forskellig Maade har gjort, hvad man har kunnet for at forhindre, at Jorden samledes paa enkelte Hænder, og at Kapitalen derigennem kom til at beherske Driften af Jorden, har Kapitalen trods alle de Forholdsregler, man har truffet, alligevel været i Stand til at tilægge sig en saa stor Part af Ejendomsretten til den danske Jord, at man ikke med Sandhed kan tale om, at det er fri Mands Jord i fri Mands Haand, som det i sin Tid hed, tyærtimod er det Kapitalen gennem de forskellige Institutioner, som Tid efter anden ere blevne dannede som Led i den kapitalistiske Udvikling, der har været i Stand til at tilrive sig største Parten af Ejendomsretten endogsaa til den danske Jord, og ikke alene den største, men den sikre Part, idet dens Krav altid knytter sig til Prioriteter, første og anden, og for enkelte Ejendommers Vedkommende ogsaa tredje, men altid er Kapitalens Ejendomsret paa den sikre Side, og de, der af Navn faa Lov til at agere Ejere, det er dem, der have den tvivlsomme Del af Ejendomsretten tilbage, den Del, der er underkastet de mange økonomiske Svingninger, som fremkomme. Det er den kapitalistiske Udvikling, som den foregaar. Det nytter ikke, at vi lukke Øjnene derfor, det nytter heller ikke, at vi forsøge at modarbejde den. Vi kunne derfor lige saa godt skabe de Institutioner, som ere nødvendige for at faa denne Udvikling ledet ind i det rette Spør, og det forekommer mig at være det rette Spør, naar det bliver Staten, der kommer til at staa som Mellemand mellem den udenlandske Kapital og Prioriteterne herhjemme. Det forekommer mig at være den rette Vej, og jeg skal derfor anbefale Lovforslaget.

Deutzer: Det kan ses af de Bemærkninger, der ledsage Lovforslaget om en Hypotekbank, at ikke alle praktiske Finansmænd just ere enige om Lovforslaget. Navnlige fremhæves det, at tvende af vore allerstørste Bankmænd maa siges at være imod det, i hvert Tilfælde til Dels ere imod det, i alt Fald have Betænkeligheder. Af det korte og knappe Referat af disse Modstanderes Ytringer kan jeg ikke se, hvad denne Modstand gaar ud paa; navnlig er jeg i nogen Tvivl om, hvorvidt Modstanden rejser sig imod, at man overhovedet faar en Hypotekbank, eller om man er imod eller tillige imod,